

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Warunki ułatwiające uruchomienie środków prywatnych oraz publicznych na poziomie lokalnym na poprawę EE i zwiększenie udziału OZE (klastry energetyczne, prosumenci lokatorski)

Łukasz Tomaszewski

Departament Odnawialnych Źródeł Energii
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

II Krajowy Okrągły Stół ds. finansowania efektywności energetycznej
29 czerwca 2023 r., Warszawa

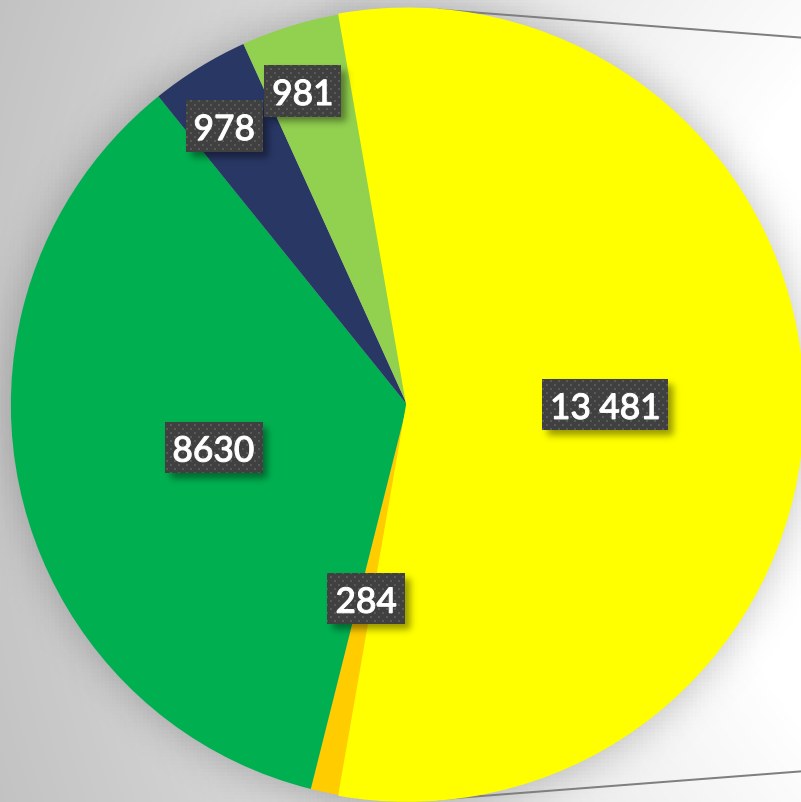

Rozwój OZE

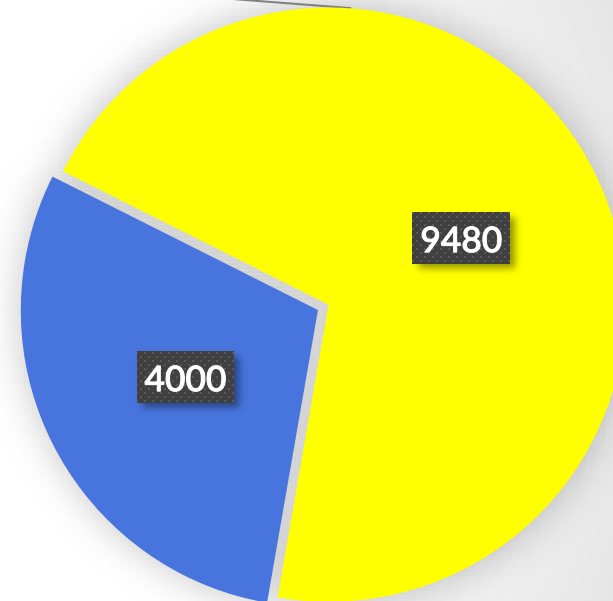
- Od końca 2015 r. do lutego 2023 r. moc zainstalowana w odnawialnych źródłach energii (OZE) wzrosła z 7,1 GW do 23,4 GW. To oznacza wzrost o ponad 16 GW, czyli ponad trzykrotnie więcej niż siedem lat temu.
- W 2030 r. spodziewamy się, że moc zainstalowana w OZE osiągnie 50 GW, a w perspektywie 2040 r. – 88 GW. Jest to związane nie tylko z prognozowaną dużą dynamiką rozwoju odnawialnych źródeł energii, ale także z prognozowanym dużym wzrostem zapotrzebowania na tę energię.
- Zakładamy, że dominującą technologią w OZE będzie fotowoltaika – ok. 27 GW w 2030 r. i 45 GW w 2040 r.
- Przewiduje się także rozwój magazynów energii do poziomu ok. 2,5 GW w 2030 r., która do 2040 r. może ulec podwojeniu.
- Przyjmuje się, że w 2025 r. w budynkach mieszkalnych w Polsce będzie funkcjonować ok. 1 mln instalacji pomp ciepła, a wartość ta ulegnie podwojeniu w 2030 r., zaś w 2040 r. łączna liczba może wynosić ponad 5,5 mln.

Odnawialne Źródła Energii – kwiecień 2023 r.

Moc zainstalowana w OZE
24 847 MW

- Elektrownie biogazowe
- Elektrownie wiatrowe
- Elektrownie wodne
- Elektrownie na biomasę
- Elektrownie słoneczne
- Mikroinstalacje PV

Klastry energii

Klastry energii organizują się, aby dla dobra członków swej społeczności wytwarzać, dystrybuować i magazynować energię elektryczną na własne potrzeby.

- Poprawiają lokalne bezpieczeństwo energetyczne.
- Zapewniają szersze wykorzystanie miejscowych zasobów, w tym surowców energetycznych i odnawialnych źródeł energii.
- Rozwijają lokalną przedsiębiorczość i społeczności lokalne.

Według danych Krajowej Izby Klastrow Energii, obecnie działa w Polsce około 170 klastrów energii, które charakteryzują się bardzo zróżnicowaną organizacją formalną i powstają w regionach o bardzo różnej charakterystyce uprzemysłowienia, zaludnienia oraz jakości gruntów.

Zgodnie z celem założonym w PEP2040 w 2030 roku będzie działało w Polsce 300 takich zbiorowych podmiotów.

Klastry energii – główne założenia

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC 99), druk 3279

Projekt ustawy zawiera przepisy, których celem jest zapewnienie przejrzystych zasad współpracy w ramach klastrów energii, obejmujących usprawnienia administracyjno-prawne i dedykowany system wsparcia.

- **Nowa definicja:**
 - Obligatoryjny udział jednostki samorządu terytorialnego w porozumieniu.
 - Otwarty katalog uczestników, w tym otwarcie na spółki osobowe.
 - Zakres przedmiotowy poszerzony o magazynowanie energii.
 - Określony cel działania klastra: zapewnienie korzyści gospodarczych, społecznych lub środowiskowych stronom porozumienia lub zwiększenie elastyczności systemu elektroenergetycznego.
- **Wpis do rejestru klastrów energii Prezesa URE umożliwia korzystanie z systemu wsparcia.**

Klastry energii – system wsparcia

System wsparcia (II etapy, do 31.12.2029 r.)

- Odnosi się do ilości energii elektrycznej wytworzonej z OZE przez strony porozumienia klastra energii, wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej, a następnie pobranej z tej sieci w celu jej zużycia przez strony porozumienia tego klastra energii, dla danej godziny okresu rozliczeniowego - dążenie do autobilansowania klastra energii.
- Zwolnienie z opłaty OZE, opłaty kogeneracyjnej oraz obowiązków związanych ze świadectwami pochodzenia i ze świadectwami efektywności energetycznej.
- Niższe koszty dystrybucji zależne od poziomu autokonsumpcji klastra – ten instrument wsparcia zakłada 5% upust przy osiągnięciu zużycia własnego powyżej 60%. Wraz ze wzrostem o kolejne 10% członkowie klastra energii uzyskują dodatkowe 5% upustu. W przypadku 100% zużycia własnego upust ten wynosi 25%.

Klastry energii – warunki uzyskania wsparcia - I etap (do 31.12.2026 r.)

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC 99)

Warunki jakie musi spełnić klastr energii:

- Co najmniej 30 % energii wytwarzanej i wprowadzanej do sieci w ramach klastra pochodzi z OZE.
- Łączna moc zainstalowana instalacji w klastrze energii nie przekracza 150 MW energii elektrycznej oraz umożliwia pokrycie w ciągu roku nie mniej niż 40% łącznego rocznego zapotrzebowania członków klastra energii w zakresie energii elektrycznej.
- Łączna moc magazynów energii na poziomie 2% łącznej mocy zainstalowanej instalacji wytwórczych w tym klastrze energii.

Klustry energii – warunki uzyskania wsparcia- II etap (do 31.12.2029 r.)

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC 99)

Warunki jakie musi spełnić klaster energii :

- Co najmniej 50 % energii wytwarzanej i wprowadzanej do sieci pochodzi z OZE .
- Łączna moc zainstalowana instalacji w klastrze nie przekracza 150 MW energii elektrycznej oraz umożliwia pokrycie w ciągu każdej godziny nie mniej niż 50% łącznych dostaw energii elektrycznej do członków tego klastra energii.
- Łączna moc magazynów energii na poziomie 5% łącznej mocy zainstalowanej instalacji wytwórczych w tym klastrze energii.

Koncepcja rozwoju klastrów energii w Polsce

Oczekiwany wpływ regulacji:

- Atrakcyjne warunki do rozwoju klastrów energii.
- Zdobywanie nowych kompetencji i doświadczeń.
- Rozwinięcie współpracy klastrów energii z KSE, w tym OSD i OSP.
- Nowe modele biznesowe – promocja dobrych praktyk.
- Wypracowanie i realizacja nowych innowacyjnych usług elastyczności.
- 300 klastrów działających w 2030 roku .

Prosument lokatorski – założenia

- Rozwiązanie dedykowane dla prosumentów indywidualnych, wytwarzających energię na potrzeby części wspólnej budynku wielolokalowego (np. wspólnoty, spółdzielnie).
- Polega na wprowadzeniu możliwości wypłaty środków zgromadzonych na depozycie prosumenckim na wskazany rachunek bankowy na koniec okresu rozliczeniowego.
- Zaoszczędzone środki będą wykorzystane na zakup energii lub obniżenie opłat związanych z lokalami mieszkalnymi w budynkach wielolokalowych zarządzanych przez prosumenta.
- Szersze wykorzystanie OZE w zabudowie wielolokalowej przełoży się na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, a tym samym przyczyni się do przeciwdziałania zmianom klimatycznym.
- Zwiększenie ilości energii wytwarzanej w samych miastach zmniejszy obciążenie sieci dystrybucyjnej i przesyłowej związane z koniecznością dostarczania energii z oddalonych jednostek wytwórczych do tych miast.
- Wpłynie korzystnie na optymalne wykorzystanie systemu elektroenergetycznego.

Magazyny energii

- Stanowią istotny element systemu elektroenergetycznego.
- Umożliwią optymalizację kierunków i skali inwestycji w sieci elektroenergetyczne, jak również pozwalają na zwiększenie popytu na zielone technologie, ułatwiając przyłączanie do sieci mikroinstalacji prosumenckich.
- Magazyny umożliwią nie tylko przyłączanie kolejnych mikroinstalacji prosumenckich, ale absorbują nadwyżki energii wytwarzanej w wielkoskalowych instalacjach OZE, umożliwiając zasilenie odbiorców w czasie spadku produkcji energii z wiatru i słońca.

Wsparcie dla magazynowania energii

W ustawie z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2022 r. poz. 2687) wprowadzono ułatwienia dla rozwoju domowych magazynów energii (zmiany w *Prawie energetycznym*).

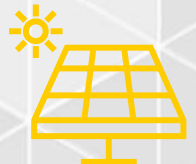
- W przypadku przyłączenia do sieci dystrybucyjnej mikroinstalacji z magazynem energii elektrycznej, do mocy zainstalowanej nie wlicza się mocy zainstalowanej magazynu energii elektrycznej, gdy:
 - moc zainstalowana magazynu energii elektrycznej jest nie większa, niż moc zainstalowana elektryczna mikroinstalacji,
 - łączna moc możliwa do wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej przez mikroinstalację z magazynem energii elektrycznej jest nie większa, niż moc zainstalowana elektryczna tej mikroinstalacji.
- W efekcie, przyłączenie w przypadku mikroinstalacji obejmującej magazyn energii o mocy zainstalowanej nie większej niż w wydanych warunkach przyłączenia, odbywać się będzie na podstawie zgłoszenia przyłączenia mikroinstalacji.
- W szczególności nowe podejście sprawi, iż prosumenci rozliczający się w tzw. systemie opustów, po rozbudowie mikroinstalacji o magazyn energii elektrycznej nie przejdą na niższy współczynnik rozliczenia, tj. z 0,8 na 0,7.

Program *Mój prąd*

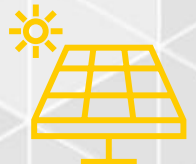
- Celem programu jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznych oraz wsparcie osób fizycznych w obniżeniu kosztów inwestycyjnych instalacji.
- Budżet edycji programu na lata 2021-2023 wynosi 100 mln zł.
- Program skierowany jest do prosumentów, którzy na dzień składania wniosku posiadają przyłączoną mikroinstalację fotowoltaiczną o mocy od 2 kWh do 10 kWh i rozliczają się za wyprodukowaną energię elektryczną w systemie net – billing.
- Wsparcie występuje w formie dotacji.
- Dofinansowaniu podlegają mikroinstalacje fotowoltaiczne oraz dodatkowe elementy do instalacji PV czyli magazyny energii, magazyny ciepła oraz systemy zarządzania energią.
- 22 kwietnia 2023 r. ruszył nabór wniosków w ramach kolejnej V edycji programu *Mój Prąd*. Beneficjenci będą mogli otrzymać bezzwrotną dotację nawet w wysokości do 58 tys. zł. Wsparciem zostanie objęty nie tylko zakup mikroinstalacji PV (6 tys zł), ale również magazynów energii (16 tys. zł) i ciepła (5 tys. zł) oraz kolektorów słonecznych (3,5 tys zł) i pomp ciepła (poziom dotacji zależny od typu urządzenia).

Program Czyste Powietrze

- Program ruszył we wrześniu 2018 r., potrwa do 2029 r.
- Budżet wynosi 103,3 mld zł.
- Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.
- Program obejmuje inwestycje osób fizycznych w demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz zastąpienie go pompą ciepła typu powietrze – woda albo gruntową pompą ciepła lub innym źródłem ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i c.w.u.
- Dofinansowaniu podlega: audyt energetyczny, ocieplenie ścian, stropu, podłogi, wymiana okien, drzwi, bram garażowych, wymiana starego pieca – kotła na paliwo stałe (węgiel, drewno) – na nowoczesne źródło ciepła, instalacja CO (centralne ogrzewanie) i CWU (ciepła woda użytkowa), wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła oraz mikroinstalacje fotowoltaiczne.

Program *Energia dla wsi*

- Celem programu jest wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gmin wiejskich i wiejsko-miejskich.
- Budżet wynosi 1 mld zł.
- Dotacja dotyczy budowy: elektrowni wodnych, instalacji wytwarzania energii z biogazu rolniczego w warunkach wysokosprawnej kogeneracji oraz magazynów energii.
- Pożyczka dotyczy budowy: elektrowni wodnych, instalacji wytwarzania energii z biogazu rolniczego w warunkach wysokosprawnej kogeneracji, instalacji wiatrowych oraz instalacji fotowoltaicznych.
- Warunkiem udzielenia wsparcia na magazyn energii jest zintegrowanie go ze źródłem energii, które będzie realizowane równolegle w ramach inwestycji.
- Beneficjenci to: spółdzielnie energetyczne i jej członkowie będący przedsiębiorcami, powstające spółdzielnie energetyczne, rolnicy (osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadających osobowości prawnej).

Grant OZE

- Przysługuje inwestorowi realizującemu przedsięwzięcie polegające na zakupie, montażu, budowie lub modernizacji instalacji odnawialnego źródła energii.
- Świadczenie wynosi 50 proc. kosztów przedsięwzięcia.
- Obejmuje nowe instalacje odnawialnego źródła energii lub ich modernizację w wyniku której zainstalowana moc instalacji wzrośnie o co najmniej 25 proc.
- Dedykowany dla właścicieli lub zarządców budynków wielorodzinnych:
 - ✓ wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe
 - ✓ jednostki samorządu terytorialnego
 - ✓ towarzystwa budownictwa społecznego
 - ✓ społeczne inicjatywy mieszkaniowe
 - ✓ spółki prawa handlowego
 - ✓ osoby fizyczne

Kontakt:

Łukasz Tomaszewski

Dyrektor Departamentu Odnawialnych Źródeł Energii

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Tel.: 539 098 273, 22 369 10 35

E-mail: lukasz.tomaszewski@klimat.gov.pl

